

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din, za inozemstvo: 210 Din - Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. - Dopisi se ne vračajo - Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 16. marca 1935.

Štev. 31.

Novi privilegiji za zadruge?

V svojem velikem govoru po radiu je prometni minister inž. Vujić podal svoj delovni program, ki ga gospodarski krogi večinoma pač zelo toplo pozdravljajo. Tako zlasti njegovo napoved, da se uvede načrtno gospodarstvo v vseh panogah državnega gospodarstva in da torej hoče dati vlada g. Jevtića vsej naši gospodarski politiki določeno in trdno smer. Prav posebno pa mora pozdraviti vsak gospodarski človek načela prometnega ministra glede tarifne politike, ki jo morajo voditi državne železnice. Tudi te se morajo prilagoditi kupni moči prebivalstva in če je narod ubožal, morajo tudi železnice s tarifami navzdol. Je to edino pravilno in gospodarsko utemeljeno stališče, ki ga še pred kratkim ni bilo mogoče slišati z odločilnega mesta. Zato gre tudi prometnemu ministru za to njegovo pogumno stališče tem večje priznanje.

Tem bolj neprijetno mora zato gospodarske kroge zadeti napoved prometnega ministra, da se bo izdelala za zadruge posebna ugodnostna tarifa. G. minister pravi, da vidi v takšni privilegirani tarifi za zadruge posebne možnosti za napredek naše vasi in vsega njenega dela, zaradi česar tudi upa, da v tarifnem odboru ne bo nalefel v tej zadevi na odpor.

G. minister se žal ni jasneje izrazil, katera zadruge naj bodo deležne posebnih ugodnostnih tarif, z ozirom na številne in ne ravno vesele izkušnje pa moramo žal ne sklepati, da se nameravajo s privilegiji obdarovati kar en gros vse zadruge, in tudi one, ki so le po imenu zadruge, ki pa s pravih združništvom nimajo nobene zveze. Med temi združnicami bodo seveda v prvi vrsti deležne privilegijev razne nabavljalne zadruge, zlasti uradniške nabavljalne zadruge, ki so prav za prav zaradi teh privilegijev tudi nastale.

Vedno je silno nevarno, kadar podeljuje država zasebnikom ali zasebnim podjetjem privilegije, kajti vsak privilegij je v nasprotju s temeljnim državnim zakonom, da veljajo za vse državljane in za vsa podjetja enake dolžnosti in enake pravice. Če država kljub tej veliki nevarnosti, da s podeljevanjem privilegijev demoralizira državljanstvo svojih državljanov, vseeno dovoljuje privilegije, potem sme to storiti pač le na podlagi sila tehničnih razlogov, ki jih priznava kot veljavne tudi vsa javnost.

Tako n. pr. ni človeka, ki ne bi odobral, če podeli vlada v svrhu poživljenja gradbene delavnosti privilegij davčne prostosti za nove hiše. Prav tako se ne bo nihče upiral, če država resignira na svoje davčne dohodke od naprav in ustanov, ki služijo izključno blaginji celote. Davčno prostost za bolnišnice, karitativna društva in podobno bo javnost vedno smatrala za utemeljeno.

Prav tako pa se tudi nihče ne bo upiral, če se podeli privilegij ustanovam, ki hočejo dvigniti našo produkcijo, agrarno, ko vsako drugo, ker vsak tak dvig pomeni povečanje narodnega dohodka in zato služi posredno v dobro vsemu prebivalstvu. Seveda pa ne smejo imeti takšne ustanove značaj zasebnih pridobitnih podjetij, ker potem bi tem zavodom podeljeni privilegiji v prvi vrsti služili le v osebnostno obogatitev nekaterih poedincev, šele v drugi vrsti pa s interesom splošnosti. Takšni privilegiji pa bi morali nujno povzročiti hudo kri.

S tega stališča je treba presojati tudi privilegije, ki se podeljujejo združnicam. Če se naj s temi privilegiji dvigne gospodarska sila enega okraja, potem je takšen privilegij utemeljen in nihče se temu privilegiju ne bi upiral. Če si n. pr. ustanove kmetovalce združe, da si skupno nabavijo potrebne stroje, da si zgrade elektrarno, da si postavijo silos, da zgrade tvornico za industrijsko predelavo svojih pridel-

kov, da zboljšajo svojo živino, potem je prav, če vlada to njih prizadevanje podpira. Vse, kar dviga produkcijo, zasluži tudi podporo.

Zato je pogoj za upravičenost privilegijev, da se z njimi dvigne produkcijska moč dežele. Dosledno s tem osnovnim pravilom smejo biti deležne privilegijev le produktivne zadruge in samo te. Prav nobene upravičenosti pa ni za privilegije nabavljalnih združnic. Javnosti prav nič ne briga, po kakšni ceni kupuje ta ali oni eikorijo ali kavo ali druge izdelke, ki so na prodaj v vsaki trgovini in katerih cena je s posebno danes silno ostro medsebojno konkurenco trgovcev itak že zreducirana na minimum. To je čisto zasebna zadeva vsakega poedince, kje in po kakšni ceni kupuje te izdelke, ker je za narodno gospodarstvo čisto irelevantno, ali kupi pri tem ali onem posredovalcu. Absolutno nedopustno je, da bi se država s podeljevanjem privilegija le eni vrsti posrednikov vmešavala v ta posel in enega svojega državljanca gospodarsko uničevala v korist dru-

gega. Prekršila bi osnovno zapoved, na kateri sloni vsaka država, da je namreč pravica fundament države.

Tem bolj nedopustno pa je takšno poseganje države v zasebne pravice in dolžnosti podjetij, kadar država na drugi strani zahteva od teh podjetij vedno večje in večje davke. S sprejemom davkov se vendar država obvezuje, da bo omogočila davkoplačevalcu, ki se ravna po veljavnih zakonih, predpisih, da more neovirano izvrševati svoj posel. Ta dolžnost države do davkoplačevalca ni nobena imaginarnost, temveč na njej sloni vsa pravna podlaga države. Če pa sedaj država z enostranskimi privilegiji onemogoča davkoplačevalcu njegov posel, potem je ravno to pravno podlaga razdrila. Tem večjo napako pa je zagrešila, če tistemu, ki ga že brez pravne pravice podpira s privilegiji, daje še davčni privilegij. V tem hipu pa je država udarila že samo sebe, ker si je znižala svoje davčne dohodke. A to se danes s privilegijem nabavljalnega združništva in konzumov dogaja in to je eden glavnih

razlogov, da propada trgovina, ki je in ostane glavni vir davkov.

Če hoče vlada uveljaviti novo gospodarsko politiko in obračunati s starimi napakami, potem mora napraviti tudi konec vsem neupravičenim privilegijem. In zato upamo, da je prometni minister s svojo napovedjo posebnih tarifnih olajšav mislil le na dokazano produktivne zadruge, ne pa na one, ki pod imenom združnic opravljajo le čisto navadne trgovske posle. Pa tudi v tem primeru mora prometni minister gledati na to, da s temi privilegiji ne škoduje drugim produktivnim panogam, ker so tudi zasebna produktivna podjetja, katerih produkcija je treba v interesu celote podpirati.

Nobena dobra gospodarska politika ni mogoča s preziranjem teh načel in zato bo stališče vlade v vprašanju privilegijev tudi preizkušnja za vladno gospodarsko politiko. Iskreno želimo, da bi ta preizkušnja izpadla v korist vlade in njene gospodarske politike.

Bilanca pozitivnega dela

Občni zbor Društva veletrgovcev in industrijcev v Ljubljani

V veliki dvorani Trgovskega doma je bil v petek dopoldne občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Stane Vidmar, ki je konstatiral pravilno sklicanje občnega zbora in njegovo sklepčnost, nato pa imenoval za zapisničarja ravnatelja Ozimića, za overovatelje pa g. Sameca in Lavriča. Pozdravil je vse prisotne, imenoma pa:

zastopnika apelacijskega sodišča apelacijskega svetnika dr. Sajovica, zastopnika Zbornice za TOI dr. Plessa, zastopnika okrožnega sodišča dr. Štempiharja, zastopnika Zveze industrijcev gen. tajnika inž. Šukljeta, zastopnika Zveze trgovskih združenj in združenja trgovcev v Ljubljani Albina Smerkolja, predsednika društva »Mer-

kur gen. tajnika Zbornice v p. dr. Windischerja, pravnega konzulenta društva dr. Grossmana in zastopnike tiska, ki so vedno podpirali društvo.

Pismeno so pozdravili občni zbor predsednik Zbornice Ivan Jelačin, ki je zaradi neke druge seje zadržan ter zagrebško društvo za zaščito upnikov in dunajski Kreditverein.

Nato se je spominjal predsednik Vidmar od zadnjega občnega zbora umrlih članov gg. Koebeka iz Kranja, Zeschkota iz Ljubljane, Kožela iz Tržiča in Köllnerja iz Slovenjgradca.

Nato je prešel predsednik na dnevni red in podal globoko zasnovano predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo.

Poročilo predsednika Staneta Vidmarja

Z današnjim občnim zborom se zaključuje prvo desetletje društvenega delovanja. Naj bo zato dovoljen kratek pogled nazaj v razvoj društva.

V prvih povojnih letih, ko se je prodajalo le proti gotovini, še ni bilo potrebe po posebni zaščiti upnikov. Šele potem, ko se je nehalo pomanjkanje blaga in se je začelo blago ponujati, so tudi popustili plačilni pogoji in začelo se je kreditiranje blaga. Slabe strani tega sistema so se pokazale takoj in izgube upnikov so postale vedno večje. Vedno bolj se je čutila nujna potreba organizacije, ki naj bi z vzajemno pomočjo in sodelovanjem članov skrbela za zaščito upnikov. Tedaj je sedanji častni predsednik Kunc zasnoval načrt za ustanovitev Društva industrijcev in veletrgovcev ter pridobil za svojo misel še tovariše: industrialca Dragotina Hribarja, pok. tvorničarja Petra Kozino, tvorničarja dr. Meglerja, ravnatelja Edvarda Praprotnika, veletrgovca Sameca in veletrgovca Urbanca. Z odlokom velikega župana z dne 20. januarja 1925 so bila pravila društva potrjena in dne 4. februarja je bil že ustanovni občni zbor društva. Na tem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika idejni zasnovatelj društva Josip Kunc, za podpredsednika Samec, za blagajnika Edvard Praprotnik, za tajnika Branko Bizjak, v nadzorstvo pa Peter Kozina, dr. Megler in Franc Urbanec.

Kakor se je ustanovilo društvo brez reklame in tiho, tako je bilo skromno tudi začetno delovanje društva. V mali sobici zasebnega stanovanja v Dalmatinovi ulici sta začela tajnik, sedanji naš neumorni ravnatelj, in tipkarija priprav-

ljati delovanje društva, ki je vedno bolj raslo. Pokazali so se prvi dobri učinki »zelenih opominov« in že po enem letu je štelo društvo 79 članov. Delokrog društva se je širil in začeli so se izvajati tudi preventivni ukrepi proti zlorabi zaupanja. S tihim in vztrajnim delom so se sistematično začeli nabirati podatki o kreditni sposobnosti posameznih trgovcev in po desetih letih intenzivnega dela razpolaga informacijski oddelček z nad 80.000 informacij, ki vsebujejo vse bistvene podatke za presojo kreditne sposobnosti posameznih podjetij. Tako dobra informacijska služba društva pa je bila mogoča le, ker si je društvo vzgajilo zanesljive poročevalce v vsej državi, katerih ima danes čez 5000. Brez pretiravanja morem reči, da je danes informativna služba društva na višku in da prekaša vse zasebne informativne pisarne.

Po uveljavljenju novega konkurznega zakona in zakona o prisilni poravnavi je moralo društvo obravnavati še insolvente, ki do tedaj v Sloveniji v večjem obsegu niso bile poznane. S pritegnitvijo zanesljivih delavcev se je posrečilo uravnati tudi delo tega oddelka. Doseglo pa bi se mnogo več, če bi bila solidarnost upnikov večja. Ustanovil se je tudi posebni pravni oddelček, ki daje zlasti v zadnjem času zelo dobre rezultate.

Nato se je predsednik s priznanjem spominjal zaslug prvega predsednika g. Kunca in drugega predsednika g. Sameca. V priznanje njunih zaslug je izvolilo društvo prvega za svojega častnega predsednika, drugega pa za svojega častnega člana. S hvaležnostjo pa se je tudi spominjal de-

la, ki so ga opravili za društvo tajnik Jernej Jelenič, blagajnik Edvard Praprotnik in predsednik nadzorstva Franc Urbanec. Končno se je predsednik Stane Vidmar z največjim priznanjem spominjal dela vedno zanesljivega uradništva društva.

Po tem poročilu o delovanju društva je prešel predsednik Stane Vidmar na poročilo o stanju našega gospodarstva. Njegovo poročilo je napravilo zelo globok vtis. Med drugim je izvajal:

Še čutimo posledice raznih nesrečnih zaščitnih uredb in zakonov, ki so pomagali v prvi vrsti nepoštenim elementom. V tem času najtežje preizkušnje pa je bil privit še davčni vijak, in sicer v tej meri, da so mnoga podjetja padla, večinoma vsi podjetniki pa izgubili vsako veselje do dela. Spominja se akcije ljubljanskih gospodarskih krogov ob koncu preteklega leta proti tej pretirani davčni obremenitvi. Glasno in jasno smo takrat povedali, da je našega trpljenja konec in da se ne pustimo ostrčiti do gole kože. Povedali pa smo tudi odkrito, da takšna trgovljava neuvidevnost vodi gospodarstvo v propad, kar tožko škoduje tudi državnim misli. Nova vlada g. Jevtića je to naše stališče potrdila in odkritosrečno priznala, da je davčna obremenitev že prevelika. A ne samo prevelika je, temveč postala je že oddaja premoženja. Zadnje zasedanje davčnih odborov je bilo najhujše, kar jih je bilo, ker so imeli davčni odbori tako zvezane roke, da niso mogli popraviti vseh krivic. V svojih spominih bomo postavili bivšemu finančnemu ministru in njegovemu pomočniku primeren spomenik.

Verujemo vladi, da bo znižala davčna bremena. Zato pa tudi pričakujemo, da ne bo trpela, da se povišujejo banovinske davčine. Nato je govoril predsednik Stane Vidmar s priznanjem o dosedanjih gospodarskih ukrepih vlade ter med drugim navedel nekaj glavnih zahtev naših gospodarskih stanov. Narodna banka naj naše kraje s krediti izdatneje podpira, ker tudi pri nas ni imela dosedaj nobene izgube. Poveča naj se avtonomija podružnic Narodne banke in zniža naj se debetna obrestna mera, ki je za sedanje težke gospodarske razmere na vsak način previsoka. Omenja, da je zaupanje ljudstva popolnoma zrahljano in da ljudje ne verujejo več besedam in da jih ni mogoče prepričati, da se bodo napovedane železnice in ceste tudi v resnici gradile. Naj zato vlada z dejanji zopet dvigne zaupanje naroda. Zlasti pa je potrebno, da se olajša

davčno breme in zglasni § 7 davčne novele mora pasti!

Pohvalno moramo tudi omeniti, da namerava finančni minister odpraviti nagrade davčnim ovaduhom.

Znova moramo poudariti nujnost decentralizacije državne uprave z uvedbo resničnih in širokih banovinskih samouprav. V tem oziru nočemo nobene karikature samouprave. Enako odločno zahtevamo, da se odpravi strahotni birokratizem. Potrebna je temeljita reforma, da se že napravi konec papirnati povodnji, ki postaja vedno hujša. Postali smo žrtve papirne kuge in vsako pomembnejše podjetje mora danes imeti že posebnega uradnika samo za urade. Poenostaviti in poceniti je treba zato našo upravo, da bo bolj ekspeditivna.

Nato je govoril o težkih posledicah, ki nastajajo za državo in za vse gospodarstvo, ker se odtegujejo najbolj sposobni in najbolj pošteni ljudje javnemu delu. Zaradi generacij, ki pridejo za nami, je potrebno, da gospodarski ljudje bolj posegajo v javno življenje. Vlada g. Jevtića je izjavila, da hoče sodelovati z gospodarskimi sloji. Izjavljamo, da mi čakamo in da smo vedno pripravljene sodelovati. Zavedamo se, da bo treba mnogo delati, da se popravijo vse napake in zle posledice iz prejšnjih dob. Bilo bi napačno in figursko, če bi stali ob strani in mirno gledali, kako se delajo napake. Udarimo že enkrat po mizi in povejmo svoje zahteve! Naša iskrena želja je in mora biti, da soustvarjamo boljše čase, da gradimo temelje boljše bodočnosti za generacijo, ki pride za nami in da zavarujemo temelje te naše države, ki jo čaka silna in solnčna bodočnost, če bodo njenim državnikom vedno zvezde vod-

nice: poštenje, pravičnost, svoboda in resnična enakopravnost vseh državljanov. (Glasno odobravanje vseh prisotnih je sledilo poročilu predsednika Vidmarja.)

Nato je podal obširno in lepo sestavljeno tajniško poročilo g. Jelenič, blagajniško pa ga. Ljubič. Zaradi pomanjkanja prostora poročamo o obeh poročilih prihodnjč. V imenu nadzorstva je predlagal g. Urbane razrešnico odboru, ki jo je zbor soglasno potrdil. Soglasno je bil nato izvoljen naslednji odbor:

Predsednik: Stane Vidmar, industrialec v Ljubljani; **odbor,** ki naj se konstituira na prvi seji: Anton Agnola, veletrgovec v Ljubljani; Franc Heinrihar, industrialec v Ljubljani; Jernej Jelenič, industrialec v Ljubljani; Ivan Jeras, ravnatelj tt. »Sladkor« v Ljubljani; Franc Kham, industrialec v Ljubljani; Zdenko Knez, industrialec v Ljubljani; Josip Lavrič, veletrgovec v Ljubljani; Josip Ljubič, ravnatelj Jugoslavenske banke v Ljubljani; Oskar Schmitt, veletrgovec v Ljubljani; Albin Smerkolj, veletrgovec v Ljubljani.

Namestniki: Ferdo Pintar, veletrgovec v Mariboru; Evgen Ivane, industrialec v Sordražici; Ivan Prešeren, industrialec v Kranju.

Nadzorstvo: Franc Urbane, veletrgovec v Ljubljani; Avgust Volk, veletrgovec v Ljubljani; Anton Žnidaršič, industrialec v Ljubljani.

Ko je bila še sprejeta resolucija proti uvedbi monopola na šolske knjige, je predsednik Stane Vidmar z apelom na vse člane, da intenzivno sodelujejo v društvu, zaključil v vsakem pogledu pozitivni občni zbor.

Nova načela naše prometne politike

Govor prometnega ministra inž. Vujića po radiu

V četrtek zvečer je govoril po radiu prometni minister Vujić o novi prometni politiki, ki jo bo uveljavil v skladu z reformnim programom vlade g. Jevtića. V svojem govoru, ki je zlasti v gospodarskih krogih doživel zelo dober odmev, je prometni minister dejal med drugim:

Vlada g. Jevtića hoče organizirati načrtno delo na vseh poljih, da se na ta način razvije enotna državna konstruktivna politika. Moja naloga je, da to načrtno delo organiziram v prometnem ministrstvu. V ta namen je treba najprej sestaviti celoten načrt tega dela, potem pa načrt dosledno in energično izvajati. Na ta način bo konec one nestalnosti, ki je preje vladala v naši gospodarski politiki. Ena posledic te nestalnosti je bila, da je prišel kmet med nakovalo in kladivo, da so ga na eni strani pritiskali dolgovi, na drugi strani pa nizke cene njegovih pridelkov. Tej politiki nestalnosti hoče napraviti vlada konec s svojim novim gospodarskim programom in ugodne posledice izvajanja tega programa so se deloma že pokazale, deloma pa se bodo pokazale v najkrajšem času, ko se bodo začele izvajati vladne reforme v še večji meri.

Kar se tiče posebej železnice je treba pripomniti, da so tudi železnice odvisne od splošnega blagostanja prebivalstva. Da odpravijo mrtvilo in da pospešijo napredek tudi zaostalih krajev, morajo železnice žrtvovati tudi lastne finančne interese, ker kaj pomaga tudi najboljši promet, če se ga pa ljudstvo zaradi pomanjkanja sredstev ne more posluževati. Tarifna politika železnice mora zato biti v skladu z vsemi gospodarskimi činitelji. Če je zaradi krize padla kupna moč prebivalstva, potem se morajo temu prilagoditi tudi železniške tarife. Ker so bile železniške tarife za prebivalstvo predrage, je prišlo že tako daleč, da so začeli železnicam konkurirati tudi že navadni kmetijski vozovi. Bila je že nevarnost, da ostane železnica prazna. Treba je bilo zato znižati železniške tarife in ugodna posledica tega znižanja je, da je število potnikov naraslo.

Sedaj je potrebno, da se izvede revizija tudi za blagovne tarife. Ne bodo pa se te tarife znižale linearno, po starem in napačnem načelu, temveč z ozirom na značaj blaga, to je z ozirom na to, kakšne tarife prenesejo posamezne vrste blaga. Seveda se pa tudi ne bo dovolilo, da bi se z znižanjem tarif posamezna gospodarska podjetja obogatila. Od primera do primera se bo železniška tarifna politika postopno preurejala po gospodarskih možnostih posameznih krajev in gospodarskih panog. Tarifna politika v bodoče ne bo ovirala razvoja niti ene panoge, temveč bo vzpodbuda za čim večji promet. Zaradi

posebnega pomena zadrugištva pa se bo sestavila posebna zadrugiška tarifa, ki naj podpre zadrugištvo s posebnimi tarifnimi olajšavami. Upam, da bo to stališče naletelo pri tarifnem odboru na odobravanje.

Nato je govoril minister o odnošajih železnice do avtobusov in naglasil, da mora priti do sodelovanja železnice in avtobusnih podjetij, ker le tako je mogoče doseči večje udobnosti za prebivalstvo tako v potniškem ko v blagovnem prometu. To sodelovanje je tem bolj potrebno, ker je avtobusni promet največje važnosti za javni promet in poleg tega tudi za državno obrambo.

Železnice niso danes skoraj nikjer rentabilne. Finančnega ozdravljenja pa ni pričakovati od tarif, temveč od zboljšanja načina eksploatacije železnic. Treba je znižati režijske stroške in v ta namen odpraviti vsak birokratizem, ki razjeda zdravi organizem države. Vsakemu nameščencu je treba dati možnost, da v okviru strogih zakonskih sankcij dela svobodno, kar smatra za pravilno. Osebo odgovornost nameščencev je treba zvišati, zato pa jim dati tudi več pravic za samostojne odločitve. Osebnih redukcij ne bo, ker so te pri današnjem gospodarskem stanju nemogoče. Železnica se mora vzdržati z lastnimi sredstvi in zato so bili že izdani potrebni ukrepi, da se bo čim bolj varčevalo, seveda le brez škode za promet.

Prometno ministrstvo mora tudi rešiti vprašanje načrtne gradnje novih železnic. Železnice niso bile pri nas zgrajene kot organizacijska enota, temveč dostikrat celo proti našim interesom. Mnogi kraji pa so bili sploh brez vseh železnic. Zgraditi bo treba še enkrat toliko prog, kakor jih imamo. Da pa bo železniško omrežje res odgovarjalo potrebam prebivalstva, je treba, da se nove železnice zgrade po načrtu.

Končno je omenil prometni minister še vprašanje naših radijskih postaj, ki so ne navadno šibke. Gledati bo treba na to, da dobi država močne postaje in da se postavijo tudi vse potrebne vzporedne postaje. Na ta način bodo prišli na svoj račun tako državni interesi, ko potrebe prebivalstva.

SLOVENIA-TRANSPORT
LJUBLJANA - TELEFON 27-18

ocarinjenje

uvoznega in izvoznega blaga, po svojem car. posr. I. Kladniku, viš. car. insp. v p. — revizije deklaracij — carinske reklamacije — rekursi — carinsko-tarifne informacije itd.

† Dr. Ljudevit Böhm

S težko roko je zopet posegla smrt v vrste slovenskih gospodarskih mož. Na svojem domu v Mirni na Dolenjskem je umrl v 71. letu svoje starosti dr. Ljudevit Böhm, prvi direktor ljubljanske trgovske akademije in eden naših najodličnejših gospodarskih strokovnjakov.

Nevenljive so zasluge, ki si jih je pridobil pokojnik za vzgojo našega trgovskega naraščaja. Kajti ni dajal svojim učencem le strokovnega znanja, temveč dal jim je onega duha, ki je odlika gospodarskega človeka in ki daje ono podjetnost, ki je ključ do uspeha. Temelje, katere je dal pokojnik naši trgovski akademiji kot njen prvi direktor in eden njenih ustanoviteljev, so tako trdni in solidni, da bo naša trgovska akademija trajno med našimi najodličnejšimi zavodi.

Prav tako velike pa so zasluge pokojnika tudi za razvoj našega gospodarstva. Bil je med ustanovitelji in med najagilnejšimi delavci za naš ljubljanski velesejem. S svojim spretnim peresom je v domačih in tujih listih vedno branil interese našega gospodarstva in vzpodbujal k napredku. Kjer je le bilo treba zagrabit za delo, tam se je tudi poznala krepka Böhmova roka.

Posebno zaslugo pa si je pridobil pokojnik s svojim neumornim trudom, da se preorientira naša gospodarska politika v pomorskem duhu. Tik morja smo skoraj, a živimo in delamo, ko da bi bili kje daleč stran od morja. Pred nosom so nam bogati blagoslovi čezmorske trgovine, a mi teh blagoslovov ne vidimo. Ključ do bogastva je v pomorski orientaciji našega gospodarstva in to resnico je oznanjal pok. dr. Böhm z vzorno neumornostjo.

Na vseh poljih delaven, povsod strokovnjak, vedno iniciativen, vedno odločen borec proti vsaki napaki v javnem življenju je bil pokojni dr. Böhm eden onih mož, na katerih počiva napredek naroda. Njegova smrt je zato tudi za ves narod težka izguba, ki jo lajša le zavest, da nam je vzgojil naraščaj, ki bo vsaj delno nadomestil svojega učitelja.

Pokojni Ljudevit Böhm se je rodil l. 1864. v Kočevju kot sin davčnega uradnika. Po dovršenih filozofskih študijah na Dunaju je najprej služboval v Ljubljani, potem v Novem mestu in Splitu, od l. 1898. do preobrata pa na pomorski akademiji na Reki. Nato je postal direktor novo ustanovljene ljubljanske trgovske akademije, ki jo je vzorno vodil do svoje upokojitve l. 1930. Leto dni preje je bil imenovan za honorarnega profesorja na ljubljanski pravni fakulteti. Za svoje zasluge je prejel številna in visoka odlikovanja, domača in tuja, njegov narod pa se ga bo večno spominjal v globoki hvaležnosti.

Večna slava spominu doktorja Ljudevita Böhma.

† Filip Pristou

V 57. letu svoje starosti je umrl v Ljubljani Filip Pristou, etkoslikarski mojster.

Pokojnik je bil eden tistih naših vzornih obrtnikov, ki so strokovno absolutno na višku in ki so obenem zvesti in neumorni delavci za napredek obrta in vsega obrtniškega stanu. Ni skoraj obrtniške organizacije, pri kateri ne bi pokojnik sodeloval aktivno, ni pa tudi bilo nobene koristne akcije našega obrtništva, ki jo ne bi podpiral z delom in tudi materialno pokojni Filip Pristou. Pa tudi vsa druga narodna in kulturna društva so mogla vedno računati na podporo pokojnika. Mož ustvarjajočega dela je bil v svoji delavnici in takšno delo je hotel tudi v javnem življenju. Bil je neutrudljiv in vedno delaven optimist, kateremu je njegov globoki idealizem dajal vedno novih sil.

Vzornemu obrtniku ter zavednemu narodnemu delavcu bodi ohranjen svetel spomin!

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 16. marca objavlja: Banovinsko uredbo k zakonu o lovu — Pravilnik o obrazcu za lovsko zakupno pogodbo — Naredbo o izpremembli lovopusta in o zaščiti divjačine — Predpis obrazca za odškodninsko razsodišče za ocenitev škode po lovu ali divjačini — Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za banovinske uradnike Dravske banovine na banovinskih pridobitnih podjetjih in za uradnike z ekonomskogospodarsko izobrazbo — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Göring je sporočil angleškemu in italijanskemu letalskemu atašeju, da si je Nemčija zgradila svoje bojno zračno brodogradnjo. Še pred tremi meseci je isti Göring izjavil tujim časnikarjem, da nima Nemčija nobenih bojnih letal. (Göring se je torej takrat čisto navadno zlagal.) Nemško bojno zračno brodogradnjo pa ne bo podrejeno vojnemu ministru, temveč Göringu, ki postane letalski general. Istočasno z izjavo Göringa so se na berlinskih ulicah tudi že pojavili oficirji v novih uniformah letalskih oficirjev. Ze danes ima Nemčija 6000 pilotov za zračno vojsko.

Versajska pogodba je z ustanovitvijo nemškega bojnega zračnega brodogradnjo flagrantno kršena, kar poudarjajo tudi vsi listi. Vendar pa ta kršitev ne bo imela nobenih posledic, ker je pač tako, da je močnim dovoljeno vse. In do zob oborožena Nemčija je močna.

Na berlinski obisk zunanjega ministra Simona gledajo v londonskih političnih krogih zelo skeptično. Govori se, da je namen obiska samo ta, da izve Simon, kaj vse zahteva Nemčija glede svojega oboroževanja in do katere mere je že dvignila svoje oboroževanje.

Kakor hitro bi Francija uvedla dvoletno vojaško službo, namerava Nemčija takoj objaviti svoje oboroževanje na suhem.

Zastopniki treh baltskih držav, Estonske, Latviške in Litovske, so obiskali zunanjega ministra Lavala in mu sporočili željo svojih vlad, da se začne pogajanja za sklenitev vzhodnega pakta brez ozira na to, če se Nemčija in Poljska teh pogajanj udeležita ali ne.

Hitler je izjavil v razgovoru z nekim angleškim majorjem, da se bo v Avstriji in v Klajpedi ponovilo isto, kar se je zgodilo v Posarju, da se bo namreč ogromna večina prebivalstva izjavila za Nemčijo, kakor hitro se bo smelo prebivalstvo svobodno izjaviti. Toda v Avstriji vlada danes nasilje in tudi dva njegova sorodnika sta v ječi. Hitlerjeva izjava je silno razburila avstrijsko vlado in avstrijski poslanik v Berlinu je ostro protestiral v zunanjem ministrstvu, ki pa ni hotelo vzeti protesta na znanje, ker da gre le za čisto privatno izjavo Hitlerja.

Dr. Rintelen, bivši štajerski deželni glavar in avstrijski poslanik v Rimu, je bil zaradi veleizdaje obsojen na dosmrtno ječo.

V poljski javnosti se opaža vedno večje nerazpoloženje proti nemško-prijazni politiki zunanjega ministra Becka. Tudi v vladnih krogih je agitacija proti tej politiki vsak dan močnejša.

General Kondilis se je s posebno poslanico zahvalil jugoslovanski javnosti in vladi za bratske simpatije, ki jih je izkazal jugoslovanski narod za časa državljanske vojne.

Kondilis, zmagovalce zadnjega venizelističnega upora, je izjavil nekemu nemškemu novinarju, da se njegov bodoči program ne bo dosti razlikoval od programa »velikega nemškega voditelja Adolfa Hitlerja«. Da se ta program izvede, se morajo pozabiti vsi dosedanji spori. Koncem svoje izjave nemškemu dopisniku je general Kondilis izjavil, da bo skušal poglobiti gospodarske stike med Grčijo in Nemčijo.

Metaxas, tudi eden voditeljev novega grškega kurza, je izjavil, da se mora v Grčiji začeti sedaj politika močne roke. Predsedniku vlade Calderisu pa je Metaxas pisal, da se mora izvesti rekonstrukcija vlade in začeti delati na to, da se v Grčiji obnovi monarhija.

Italijanska vlada je sporočila Venizelu, da želi, da čim prej odpotuje iz Italije. Venizelos je izjavil, da se bo za stalno naselil v Franciji.

Več grških uporniških oficirjev je izvršilo samomor, ker bi morali priti pred preki sod.

Grška vlada kljub izjavam monarhistov o potrebi obnove monarhije, demantira vse vesti o tem, da bi hotela izpremeniti, sedanja oblika vladavine na Grškem.

Venizelistične uradnike in oficirje je začela vlada kar na debelo odpuščati. Tudi aretacije venizelistov se še nadaljujejo. Posebno mnogo je bilo zaprtih bogatih venizelistov, ki bodo morali najbrže plačati vso škodo, nastalo zaradi revolucije.

Abesinska vlada je odklonila nadaljnja pogajanja z Italijo, dokler ne ugotovi nepristranske komisija vzroke sedanjih sporov med Abesinijo in Italijo.

Poljska ima po zadnji statistiki 33 milijonov prebivalcev.

Denarstvo

Padanje funta

>Times and Tide< je priobčil o zadnjem padcu funta dolg članek, v katerem pravi naslednje:

Cena zlata se je pričela v Angliji po skandalih na londonski borzi občutno dvigati. Dne 20. februarja je veljala unča 142 šilingov in 9 in pol penijev, 6. marca je dosegla že ceno 149 šil. in 4 penijev. Sterling je padel od 74 na 71¼ fr. francka. Padanje se je čutilo že šest mesecev. Vzroki za sedanji večji padec so deloma psihološki. Tuj denar je zadela panika zaradi spekulacije s poprom v Londonu, deloma so pa vzrok zmešnjave z brezposelno podpora in zmedenost vlade. Razburjenje je bilo dosti večje pri tujcih ko pri Angležih, ki so mirno gledali padanje svoje valute ali pa kvečjem z rahlim upanjem, da bo nastali šok dovolj velik, da pritisne dežele z zlato valuto v devalvacijo.

Padec funta je povzročil vznemirjenje na tujih borzah (Njujork, Pariz, Amsterdam) zaradi naglega padanja cen. Negotovost se je povečala, kupčije so propadale, ljudje pa divje nabirali in tezavrirali zlato. — Zakaj je funt padel, prav za prav nihče ne ve. Zdi se, kakor bi se bile angleške oblasti, kar pomeni gg. guverner Angleške banke Montagu Norman, finančni miški nister Mr. Neville Chamberlain in svetovalec — odločili, da funt mora pasti nasproti drugim valutam še v precejšnji, nedoločeni meri. V Parizu pa so uverjeni, da angleška vlada ne bi bila mogla preprečiti padca funta, tudi če bi hotela. Wall Street pa je mnenja, da je bilo vse manever vlade, ki bi rada videla, kaj ukrene na to zlati blok. Treba je vsekakor upoštevati, da je notranja politična negotovost povzročila spekulacijo proti funtu v evropskih centrih in kupovanje zlata. Uradno cenijo množino zlata, ki ga imajo inozemci spravljene v londonskih bankah, na 70 milijonov unč, po novi ceni torej za 500 milijonov funtov. Ostali činitelji pri padcu so še povečanje izdatkov, zlasti za oboroževanje, dalje neugodna trgovska bilanca v l. 1934. (deficit 10 milijonov funtov). Vse to pa ne bi moglo omajati angleške valute, ako se ne bi na kontinentu razširilo mnenje, da je za zdaj konec oživitve britske trgovine v nacionalnem okviru in da napredek ni mogoč brez pozitivne mednarodne trgovine. Mnenje domačih finančnikov je bolj optimistično, čeprav menda le zato, da se ohrani in vzdrži zaupanje. Pariz in Italija se bojita nove devalvacije, že zato, ker je v Franciji vse ljudstvo proti vsakršni devalvaciji, in v Italiji zato, ker bi beg od lire, povzročen z devalvacijo, pretresel fašistično državo do temeljev.

Ključ situacije ima po mnenju pisca nemara predsednik USA Roosevelt. Njegova politika, da umetno znižuje dolarjevo vrednost v inozemstvu ter pospešuje ameriško zunanjo trgovino, onemogoča Angležem stabilizacijo v odnosu med dolarjem in funtom, dokler Roosevelt ne določi definitivno vrednosti dolarja v zlatu. Zmešnjava na svetovnem trgu še narašča in jo bo vedno težje urediti. Če bi se London in Washington domenila, bi se olajšal pritisk na zlati blok in bi se lahko sklenila svetovna valutna pogodba, (na katero zlasti pritiskajo Francozi, Holanci in Belgijci).

Promet na jugoslovanskih borzah v januarju

Promet efektov je znašal na jugoslovanskih borzah v januarju 73 milijonov Din proti 32 v decembru 1934 in 46 milijonov Din v januarju 1934. Povečanje prometa je posledica oživitve trgovine z državnimi papirji. Promet deviz na jugoslovanskih borzah je znašal v januarju 1935 118 milijonov Din. V decembru 1934 je znašal 123, v januarju 1934 pa 90 milijonov dinarjev.

*

Čakovska-medmurska hranilnica v Čakovcu izkazuje v bilanci za l. 1934. 221 (predlani 226) milijonov Din vlog. Čisti dobiček znaša 270.000 Din. Latentne rezerve so izkazane s 46 milijona Din.

Agrarna banka v Pragi izkazuje za leto 1934. čisti dobiček 35 milijona Kč in bo izplačala 4 in pol odstotno dividendo.

Guverner Madjarske banke se je na Dunaju pogajal za sklenitev kratkoročnega posojila v višini 20 milijonov pengov. Posojilo pa mu je bilo odbito.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet Din 2,646.255-99.

V tekočem borznem tednu doseženi devizni promet je presegel skupni devizni promet prejšnjega tedna za 186 tisoč dinarjev. Omenjeni porast pa je pripisati predvsem povečani potrebi po avstrijskih šilingih, katerih je bilo potom avstr.-jugoslovanskega privatnega kliringa nabavljeno za 501 tisoč dinarjev več nego v preteklem tednu, kakor je razvidno iz naslednje tabele (vse v tisočih dinarjev):

Devize	Minuli ted.	Tek. ted.
Amsterdam	35	32
Berlin	5	5
Din. deviza	167	146 avstr. priv. klir.
Dunaj	586	1087 priv. kliring
Curih	74	84
London	825	589 inkl. priv. klir.
Madrid	—	28 priv. kliring
Newyork	410	500
Praga	3	—
Pariz	333	159
Stockholm	1	—
Trst	17	16
Varšava	4	—

Po gornji razpredelnici je poleg devize Dunaj porasel tudi promet v dolarjih, in sicer za skoro enostotisoč dinarjev, dočim izkazujejo ostale devize padec prometa, tako n. pr. London za 236 in Pariz 174 tisoč dinarjev. Nasprotno pa je ostal skoro na isti višini privatnokliringški promet v dinarski devizi. Tokrat je došlo do manjšega zaključka tudi v Madridu.

Dnevni devizni promet se je gibal v tednu takole:

11. marca	Din 763.754'73	Dunaj—Newyork
12. marca	Din 402.733'81	London
13. marca	Din 247.126'30	Dunaj
14. marca	Din 476.742'62	London
15. marca	Din 755.998'53	Dunaj—Newyork

Narodna banka je dala nalik prejšnjim borznim tednom na razpolago Amsterdamu za Din 25.000—, Curiha in Pariza po Din 50.000—.

V privatnih kliringih so bili v tekočem tednu zabeleženi na tukajšnji borzi ti-le najvišji, oziroma najnižji tečaji: Dunaj: 11. t. m. Din 8'65 — Din 8'75; 12. in 15. t. m. Din 8'60 — Din 8'70; 13. t. m. Din 8'55 — Din 8'65; 14. t. m. pa Din 8'50 — Din 8'60.

London: Samo 14. t. m. Din 228'70 — Madrid: Samo včeraj 15. t. m. Din 5'25 — Din 5'35.

Devize	S primo Narodne banke	
	Povpr. Din	Povpr. Din
Amsterdam	2974'58	2989'17
Berlin	1760'05	1773'92
Bruselj	1023'30	1028'37
Curih	1424'22	1431'29
London	205'98	208'04
Newyork	4295'75	4332'06
Pariz	289'47	290'91
Praga	183'33	184'43
Trst	365'38	368'47

Tekom tega tedna so porasli tečaji naslednjih deviz (vse v točkah): Amsterdam + 2'18, Bruselj + 2'86, London + 3'21, Newyork + 67'82, Pariz + 0'49, Praga + 0'21. Curih in Berlin sta včeraj beležila ob ponedeljkovih tečajih.

Edinole deviza Trst je popustila za 0'71 poena.

Efektno tržišče

Tendenca čvrsta.

Nalik prejšnjemu tednu so tudi tokrat povsem izostale novice industrijskih in bančnih papirjev.

Izmed državnih efektov je beležilo 7% investicijsko posojilo brez izprememb, skoraj prav tako agrarne obveznice, ker so ves tekoči teden notirale na bazi Din 47— v povpraševanju in Din 48— v ponudbi ter le na četrtkovem borznem sestanku okrepile svoj denarni tečaj za ¼ točke, blagovni pa za ¼ točke. Blairovi posojili sta med tednom le malenkostno tečajno oscilirali, sicer pa včeraj beležili z malenkostno izpremenjenimi tečaji v primeri s ponedeljkovimi noticami. Slično pot je začrtal tečaj Seligmanovega posojila in Begluških obveznic le s to razliko, da sta oba papirja včeraj beležila svoj blagovni tečaj za pol točke, svoj denarni tečaj pa za poldrugo točko višje nego 11. t. m. Tudi tečaj Vojne škode se je tekom tega tedna dvignil, in sicer za tri točke v povpraševanju, za štiri točke pa v ponudbi.

Na včerajšnji borzni dan so bile dosežene te-le novice državnih papirjev (prva številka pomeni denar, druga blago): 7% investic. posojilo Din 75 — Din 76—, 8% Blair Din 75'50 — Din 76—; 7% Blair Din 66— — Din 66'75; Seligman Din

70'50 — Din 71'50; Agrarne Din 47— — Din 48; Begluške obveznice Din 65'50 — Din 66'50; Vojna škoda Din 379— — Din 383—.

Zitno tržišče

Tendenca stalna.

Cene koruze so popustile za Din 1— pri 100 kg, dočim se je bačka pšenica podražila za Din 5—, banatska pa za Din 2'50 pri 100 kg. Mlevski izdelki so tudi v tekočem tednu notirali brez izprememb.

Zito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruz:	Din	Din
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	71—	74—
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	67—	69—
bela, prekomerno suha, za mleto sposobna, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka post., plačljivo proti duplikatu	87—	89—

Oves: zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu 105— 110—

Pšenica: zdrava, rešetana, suha, 78 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu 132'50 135—
zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu 127'50 130—

Mlevski izdelki:

Moka: pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	210—	230—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	205—	225—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	195—	215—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	175—	195—

Otrobi: pšenični debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 105— 110—

Lesno tržišče

Tendenca stalno mlačna.

Kakor že zadnjič omenjeno, se je izvoz našega lesa nekoliko izboljšal, in to vesled tega, ker se je za italijanske kolonije potrebovalo veliko gradbenega lesa za takojšnje dobavo. Kupovalo se je samo III/IV v dimenzijah 24,28 in 48 mm ter se je takega lesa ta mesec že precej naložilo.

Ponovno pa omenjamo, da je to povpraševanje, oziroma kupčija le rezultat nujne potrebe po gotovem blagu za kolonialni izvoz. Popolnoma napačna bi torej bila trditve o kaki stalni okrepitvi lesne trgovine, pa čeravno so se baš radi nujnosti mogoče dosegle tudi boljše cene. Poudarjamo, da o kakem izboljšanju cen za enkrat sploh ni govora. Kajti jasno je razvidna ta trenutna, odnosno navidezna konjunktura že iz samega dejstva, da se plasira samo blago 24, 28, 48 mm (promptno blago) po nekoliko zbog nujnosti dobave zboljšani ceni, medtem ko se cena za ostale — v normalnih razmerah boljše — doče dimenzije, kakor 12 in 18 mm — ni absolutno nič izpremenila.

Kakih pozitivnih izprememb glede našega izvoza moramo šele pričakovati. Vse zavisi namreč od ugodno sklenjenih trgovinskih pogodb s sosednimi državami. V prvi vrsti pa pride tu v poštev pripravljena pogodba naše države z Italijo.

Nova povpraševanja

Ca 300 m³ smr.-jel. desk. III., IV., suhih, 12 do 38 mm, 17 do 40 cm, 4 m dolgih.
Ca 18 m³, I. ševroni 7/7, 8/8, 70, 75, 80 cm.
Mecesnovi plohi, 43, 53 mm, 2'85 m, 18 do 28 cm.
Ca 100 m³ neobr. neparjenih bukovih plohov, 60 mm naprej, I., II.
Hrastove frize, 27 mm, od 35 cm naprej, 8 do 12 m, II.
Hrast. letvice, 27 mm, 105 cm široke, 1'50 m naprej dolge, I., II.
Večja količina štaflov, 4'50 m, 50x70.
Paralelno obr. bukovina, parjena, 10 cm naprej, 1'50—2'40 m s 15% 90—1'40, I.

Zaradi praznika sv. Jožefa izide prihodnja številka »Trgovskega lista« šele v četrtek, dne 21. t. m.

Madriers 73x220, 3—8 m, 50% III. in 50% IV.
I. bukovni hlodi, pr. 35—70 cm na tanjem kraju, dolžine 90, 1'35, 1'80, 2'25 m itd.
1 vagon desk, 24 mm, 17 cm naprej, III. — 1 vagon plohov, 48 mm, 19 cm naprej, III. — 1 vagon letvic 24/48, 2 in 4 m.
Jesenovi boules, I., II., beli, brez grč, 40 do 100 mm, 2 m naprej, maks. 10%, 2'00—2'90 m, iz hlodov pr. 35/40 cm.
I. javorjevi in jelševi hlodi, pr. 40 cm naprej, nekaj od 35 cm naprej, brez grč.
Bukovi stebriči, I., 45/45 do 100/100, dolžina 37 cm do 110 cm.
Bukovi stebriči, I., 27 mm, 13 cm, dolž. 2 m naprej (nekaj 1—1'90 m), in 27 mm, 14 cm, 1'25 m dolžine.
Hrastovi stebriči, I., 27/60 do 40/90, 36 cm do 165 cm dolžine.
Bukovi stebriči, I., 30/50 do 40/110, dolžine 85 do 200 cm.
Smrekove deske, III., 24 in 28 mm.
I. brestovi ševroni, 102/102 mm, 127/127 mm, 73'6 cm, 25'4 cm, 38 cm in 51 cm dolžine.
Par vagonov hrastovih belagov, 43x2'65x18 do 26 in 53x2'80x18 do 26 cm, I., II.
Smreka-jelka, podmera, paralelna, suha, 4 m, 10 do 16 cm, I., II., III., debeline 18 mm.
Več vagonov, 18 mm III., IV., 16 cm naprej, konično, jelka-smreka.
100 m³, 24 mm, paralelne deske, III., IV.
5 vagonov bukovih friz, I., 27 mm, 35—65' cm, 8—11 cm.
Trami U. T., 13/16 do 18/24, 4 do 10 m.
Ca 80 m³ neobr. hrastovih plohov, 70/80 mm, 3 do 4 m (nekaj 2'80 in 2'90 m), 20 do 32 cm in od 40 cm naprej, I., II., največ 20% vode.
Smrekove foderine v različnih merah.
Ca 150 m³, podmere, lahko konične do 3 cm, lahko samo jelka, 18 in 24 mm.
2 do 3 vagon III., 18 in 24 mm.
100 do 300 m³ tramov U. T., 11/11 do 24/29, 9 do 12 m dolžine.
Hrast. frize, 5, 6, 7 cm, 30 do 50 cm, 27 mm, I., II.
I. parjene bukovne frize, suhe in sveže, 40 cm naprej, 27 mm, 8 do 12 cm.

Ze v 24 urah harva, plesira in ko-mično snaii obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sni, monga in lika domače perile.

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Proračunske dvanajstine
Ker je zaradi razpusta skupščine nemogoče, da bi bil novi proračun pravčasno sprejet, je izšel ukaz, s katerim so kraljevi namestniki v imenu Nj. Vel. kralja Petra II. sklenili na podlagi čl. 108 ustave:
da se proračun državnih izdatkov in dohodkov s finančnim zakonom za l. 1934/35, sprejet dne 28. marca 1934, podaljša za mesece april, maj, junij in julij 1935. Državni izdatki bodo v tem času znašali:
a) štiri dvanajstine kreditov, navedenih v čl. 1. pod 1. finančnega zakona za 1934/35 v skupnem znesku 2.304.784.780 Din in
b) štiri dvanajstine kreditov, navedenih v čl. 1. pod 2. finančnega zakona v skupnem znesku 1.085.632.152 Din.
Finančni minister naj izvrši ta ukaz.
Podpisani so pod ukazom vsi kraljevi namestniki in vsi ministri.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
pripravlja
špecerijsko blago
več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za kave in mlini za dišave z električnim obratom
Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

Občni zbori
»Slograd«, slovenska gradbena in industrijska d. d. ima XIV. redni občni zbor dne 2. aprila ob pol 16. v prostorih Prometnega zavoda za premog v Ljubljani.
Zadružne elektrarne za Ptuj, Breg in okolico imajo X. redni občni zbor dne 7. aprila ob 10. v gornji dvorani Narodnega doma v Ptuj.

Verlič Josip, Ljubljana

lastnik turške.

**Ant. Krisper
Coloniale**
Tyrševa c. 31

**Ustanovljeno
leta 1834**

Telefon št. 22-63
Brzjavni
Krispercoloniale



**Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe ~
Veleprazarna kave ~ Mlini za dišave**

Zaloga spirita, raznega žganja in konjaka ter vseh vrst mineralne vode
Točna postrežba! Ceniki na razpolago!

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana

Gregorčičeva ul. št. 17c

Telefon 22-67

Oglasi

„Trgovskemu listu“
imajo popoln uspeh!

Naročajte „Trgovski list“!



DRUŠTVO TRGOVSKA AKADEMIJA V LJUBLJANI

javlja žalostno vest, da je preminul njen zaslužni
odbornik in prvi direktor Trg. akademije, gospod

DR. LUDVIK L. BÖHM

Zaslužnega gospodarskega strokovnjaka in na-
rodnega delavca ohranimo v hyaležnem spominu!

V Ljubljani, dne 15. marca 1935.

Direkcija in profesorski zbor državne trgovske
akademije v Ljubljani javljata, da je umrl

dr. Ludvik L. Böhm

Bil je prvi direktor ljubljanske Trgovske akademije.
Večen spomin njegovi delavnosti!

V Ljubljani, dne 15. marca 1935.

Doma in po svetu

Beograjsko trgovstvo se je na velikem
shodu, na katerem je poročal predsednik
Zveze trgovskih združenj Nedeljko Savić,
igreklo za vlado g. Jevtića in so trgovci
soglasno sklenili, da kandidirajo njih za-
stopniki na listi predsednika vlade. Kot
kandidata trgovstva sta bila z velikim na-
vdušenjem izvoljena finančni minister dr.
Milan Stojadinović in predsednik Nedeljko
Savić.

Bivši minister Nikola Precca, ki je bil
prvotno določen za kandidata v Mostarju,

ne bo kandidiral. Mesto njega bo kandi-
diral neki njegov prijatelj.

Državni odbor za skupščinske volitve je
končal svoje delo na določitvi volišč. Vseh
volišč je v državi 6959, torej le malo manj,
kakor je kandidatov. V Dravski banovini
je 543 volišč.

V Radičevi knjigarni v Zagrebu je iz-
bruhnil požar. Škoda je zelo velika, ker
je bilo mnogo blaga uničenega tudi zaradi
vode pri gašenju.

Voditelja razpuščene organizacije makedon-
stvujuših Vanče Mihajlova in štiri
druge člane vodstva je obsodilo sofijsko
sodišče in contumaciam na smrt.

Veliki mednarodni šahovski turnir v
Moskvi, največji turnir po vojni, se je
končal z velikim uspehom za ruske moj-

stre. Rezultat turnirja je: prvo in drugo
nagrado si delita ruski velemejster Botvi-
nik in češkoslovaški velemejster Flohr. 3.
nagrado je dobil stari dr. Lasker, 4. Ca-
pablanca, nato sledje Rusi: Löwentfisch,
Romanovski, Ragozin itd. Jugoslovanski
mejster Pirc je dosegel 7 in pol točke.

Kljub odporu korporacije industrialev
je bil v Italiji uveden 40urni delovni ted-
nik.

V Avstriji pripravljajo zakonski načrt,
po katerem bo mogel postati državni urad-
nik samo oni, ki je odslužil svoj rok v
vojski.

Finski parlament je sprejel zakonski na-
črt o prisilni sterilizaciji vseh idiotov in
duševno bolnih ljudi.

200.000 Din je plačal za prevoz trupla
svoje žene iz Newyorka v Trst bogati iz-
seljenec Ivo Stražičić iz Dubrovnika.

Na državnih železnicah je bilo v janu-
arju natovorjenih 90.000 vagonov proti
111.000 v decembru 1934 in 99.000 vago-
nom v januarju 1934.

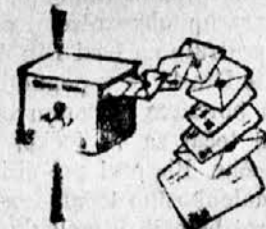
Mesto Osijek ima 10.448 volilnih upravi-
tencev.

Dobave-licitacije

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema
do 21. marca ponudbe o dobavi 50.000 m
desk; do 28. marca pa o dobavi strojnih
usnjatih jermenov.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema
do 28. marca ponudbe o dobavi aparata za
mazanje cilindrov ter električnega lonca
za kuhanje kablove mase.

Komanda pomorskega arzenala Tivat
sprejema do 27. marca ponudbe o dobavi
pohištva, katraniranih vrvi, jeklenih vrvi,



„KUVERTA“

D. Z. O. Z.

LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67

“VARNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Za
vse našo
vlogo in obvezo
jamči
z vsem premoženjem
in vso davčno močjo
Dravska banovina

**KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE**

**HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE**

Sanota, slik Nj. Vel. kralja Petra II., ri-
salnih miz in stolov, kontrolnih ur, pisal-
nega stroja; do 28. marca o dobavi drv.

Pri Komandi dravske divizijske oblasti v
Ljubljani bo dne 23. marca licitacija za do-
bavo 24.000 kg fižola, 12.000 kg riža, 5.000
kg ješprenčka, 5.000 kg zdroba, 1000 kg
cikorije, 1600 kg paprike, 1500 kg kavinskih
konzerv, 56.500 kg masti, 20.000 kg olja,
2940 kg kave, 3740 kg praznega ječ-
mena, 1060 kg čaja in 13.000 kg kisa.

Oddaja knjigoveskkih del. Direkcija drž.
železnic v Ljubljani, saobračajno-komer-
cialni oddelek sprejema do 20. marca po-
nudbe o oddaji knjigoveskkih del.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 17. marca: 7.30: Gnojenje
vinogradov (ing. Zupančič Ivo) — 8.00:
Mi smo junaki korenjaki (koračnice na
ploščah) — 8.20: Poročila — 8.30: Duet:
Klavir in harmonij (gdč. Gnejzda in g.
Kaškarov) — 9.00: Versko predavanje
(dr. Mihael Opeka) — 9.15: Prenos iz
franč. cerkve — 9.45: Moj očka ima konj-
ča dva (plošče) — 10.00: Najvažnejša do-
ločila obrtnega zakona za delavce (dr. Sto-
jan Bajč) — 10.20: Radijski orkester —
11.00: Prenos mednarodnih smuških sko-
kov iz Planice — 15.00: Plošče po željah
— 15.30: Prenos koncerta Sokolske župe
Kranj — 19.30: Nac. ura — 20.00: Čas,
jedilni list, program za ponedeljek —
20.10: Koncert Učiteljskega pevskega zbo-
ra — 21.00: Radijski orkester — 21.30:
Čas, poročila, Radijski orkester — 22.30:
Zaspančkaj sladko (podoknice na ploščah).

Ponedeljek, dne 18. marca: 12.00: Ži-
valski karneval (plošče) — 12.50: Poro-
čila — 13.00: Čas, Sprehodi po Balkanu
(plošče) — 18.00: Spomini s poti (Peterlin-
Petruška) — 18.20: Stenka Razin na plo-
ščah — 18.40: Slovenščina (dr. R. Kolarič)
— 19.10: Zdravniška ura (dr. Bogomir
Magajna) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Go-
vor ministra za notranje zadeve — prenos
iz Beograda — 20.20: Prenos opere iz
Beograda.

Torek, dne 19. marca: 7.30: Kaj smo
opazovali na razstavah zadržne živine
(ing. Wenko Boris) — 8.00: Preljubi sv.
Lenart (plošče) — 8.20: Poročila — 8.30:
Radijski orkester: Pobožne pesmi, vmes
plošče — 9.40: Versko predavanje (p. Va-
lerian Učak) — 10.00: Prenos iz stolnice
— 11.00: Radijski orkester — 12.00: Čas,
Radijski orkester (po željah) — 15.00:
Plošče po željah — 15.30: Majda, izvorna
slovenska radijska opereta, v režiji g. Emi-
la Kralja — 19.30: Nac. ura — 20.00: Čas,
jedilni list, program za sredo — 20.10:
Klavirski koncert ge. Mimi Šmalc-Svaj-
garjeve — 20.50: Akademski pevski kvin-
tet — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Radi-
ski orkester: Znameniti operetni valčki —
22.30: Angleške plošče.